

Lai Châu: Cải thiện chỉ số “chi phí không chính thức”^(*)

Những năm qua, tỉnh Lai Châu có nhiều cố gắng trong việc ban hành cơ chế, chính sách, giải pháp cải thiện môi trường kinh doanh, hỗ trợ doanh nghiệp và thu hút đầu tư. Tuy nhiên, những nỗ lực của Lai Châu vẫn chưa theo kịp tốc độ đổi mới của các địa phương khác. Chỉ số PCI của Lai Châu vẫn ở mức thấp, xếp ở nhóm cuối so với cả nước.

THS. PHẠM THỊ THU HIỀN

Phó Viện trưởng Viện CL&KHTT

(*) Bài viết trong khuôn khổ Đề tài khoa học cấp tỉnh: Cải thiện chỉ số “chi phí không chính thức” trên địa bàn tỉnh Lai Châu.

Việc cải thiện chỉ số PCI chỉ có thể được thực hiện thông qua việc cải thiện đồng thời các chỉ số thành phần, trong đó có chỉ số “chi phí không chính thức” - một cấu phần quan trọng của PCI. Theo kết quả khảo sát của Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) thì trong 3 năm (từ năm 2018 đến năm 2020), Lai Châu đều ở nhóm cuối trong bảng xếp hạng các địa phương. Sự gia tăng của chỉ số “chi phí không chính thức” cho thấy mức độ

gia tăng của tham nhũng trong các cơ quan nhà nước trong quá trình giải quyết thủ tục hành chính, thanh tra, kiểm tra, kiểm toán đối với doanh nghiệp, nhà đầu tư, tổ chức, cá nhân. Để thực hiện được mục tiêu cải thiện chỉ số “chi phí không chính thức”, tỉnh Lai Châu đã tiến hành đồng bộ nhiều giải pháp nhằm huy động sự tham gia của xã hội tạo nên môi trường lành mạnh cho hoạt động sản xuất, kinh doanh để người dân và doanh nghiệp hoạt động, đồng thời kêu gọi đầu tư từ bên ngoài vào địa bàn tỉnh.

Trung tâm TP Lai Châu, tỉnh Lai Châu. Ảnh: <https://laichau.gov.vn/>

Đẩy mạnh cải cách hành chính

Hàng năm, UBND tỉnh Lai Châu đều ban hành các kế hoạch về cải cách hành chính. Để triển khai thực hiện các kế hoạch này, Ban Chỉ đạo cải cách hành chính tỉnh tổ chức nhiều cuộc họp với sự tham gia của các thành viên Ban Chỉ đạo và lãnh đạo các sở, ban, ngành, địa phương. Tổ chức các hội nghị phân tích, đánh giá chỉ số PCI, chỉ số PAR INDEX, PAPI, SIPAS các năm của tỉnh. Sau các hội nghị, UBND tỉnh đã ban hành các chỉ thị, quyết định và kế hoạch nhằm đề ra các giải pháp cải thiện các chỉ số PCI, PAR INDEX, PAPI, SIPAS các năm của tỉnh Lai Châu. Ban Chỉ đạo cải cách hành chính tỉnh đã ban hành nhiều công văn yêu cầu các cơ quan, đơn vị triển khai các nhiệm vụ, giải pháp tạo sự chuyển biến tích cực trong công tác cải cách hành chính. Hàng năm, UBND tỉnh ban hành quy định đánh giá, xếp loại kết quả thực hiện công tác cải cách hành chính của các cơ quan chuyên môn, Ban Quản lý khu kinh tế cửa khẩu Ma Lù Thàng, UBND cấp huyện, cấp xã. Đồng thời, thực hiện đánh giá, xếp loại kết quả thực hiện công tác cải cách hành chính các năm của các sở, ngành, UBND các huyện, thành phố đảm bảo kịp thời, trung thực, khách quan, công khai, minh bạch, phản ánh đúng hoạt động chỉ đạo, điều hành cải cách hành chính của các đơn vị. Ngoài ra, tỉnh còn ban hành Kế hoạch đo lường sự hài lòng về sự phục vụ hành chính đối với 15 cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh, 08 đơn vị cấp huyện và 24 đơn vị cấp xã với quy mô 625 phiếu điều tra.

Nhờ những nỗ lực nói trên công tác cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh của tỉnh được quan tâm chỉ đạo thực hiện. UBND tỉnh đã chỉ đạo tháo gỡ khó khăn cho sản xuất, kinh doanh, vướng mắc về thủ tục đầu tư, giao đất, cho thuê đất... cho các doanh nghiệp đầu tư trên địa bàn tỉnh, đặc biệt là các dự án lớn, dự án đã được chấp thuận chủ trương đầu tư. Nhận thức của người dân, doanh nghiệp, Hiệp hội doanh nghiệp, Hội doanh nhân trẻ được nâng

cao một bước, không vì nóng lòng giải quyết công việc mà làm phát sinh “chi phí không chính thức”. Thành lập tổ hỗ trợ đối với các dự án trọng điểm, tổ chức chương trình “Cà phê doanh nhân” để lắng nghe và chủ động tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp, nhà đầu tư. Đồng thời chỉ đạo các sở, ban, ngành thực hiện các nhiệm vụ về cắt giảm điều kiện kinh doanh, tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp đầu tư trên địa bàn tỉnh... Nhờ những biện pháp nói trên, việc huy động sự tham gia của doanh nghiệp, Hiệp hội doanh nghiệp và Hội doanh nhân trẻ vào việc cải thiện “chi phí không chính thức” trên địa bàn tỉnh Lai Châu được thực hiện.

Phòng, chống tham nhũng, tiêu cực nhằm cải thiện chỉ số “chi phí không chính thức”

Công tác phòng, chống tham nhũng không thể thiếu vai trò của người dân, doanh nghiệp, Hiệp hội doanh nghiệp và Hội doanh nhân trẻ trong phòng ngừa, ngăn chặn tình trạng nhũng nhiễu, tham nhũng, tiêu cực và cải thiện chỉ số “chi phí không chính thức”. Các cấp chính quyền và cơ quan hành chính nhà nước của tỉnh đã sớm thiết lập đường dây nóng, hộp thư kín, thực hiện tiếp công dân, tăng cường đối thoại với công dân... để tiếp thu rộng rãi hơn sự phản ánh, phát hiện của Nhân dân về những sai phạm của cán bộ, công chức, viên chức nhằm giám sát, phát hiện và xử lý hành vi sai phạm, đặc biệt là hành vi có dấu hiệu tham nhũng, tiêu cực. Đẩy mạnh việc thực hiện phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân thụ hưởng”, tuyên truyền, khuyến khích và có cơ chế bảo vệ người dân tố cáo, phát hiện hành vi có dấu hiệu tham nhũng, tiêu cực của cán bộ, công chức trong thực thi nhiệm vụ, công vụ.

Tỉnh Lai Châu đã ban hành các cơ chế, chính sách và xây dựng môi trường cạnh tranh bình đẳng, công bằng, minh bạch giữa các doanh nghiệp, ngăn chặn tệ hối lộ trong quan hệ giữa doanh nghiệp với các cơ quan nhà nước và trong giao dịch thương mại.

Doanh nghiệp, Hiệp hội doanh nghiệp, Hội doanh nhân trẻ của tỉnh cũng đã tích cực triển khai công tác tuyên truyền, động viên người lao động, thành viên, hội viên của mình thực hiện các biện pháp phòng ngừa, phát hiện tham nhũng; không tiếp tay cho hành vi tham nhũng khi tham gia các thủ tục hành chính tại cơ quan hành chính nhà nước; kịp thời thông báo với cơ quan có thẩm quyền về hành vi tham nhũng. Từ đó nâng cao nhận thức cho người lao động, hội viên về phòng, chống tham nhũng, góp phần vào việc cải thiện chỉ số “chi phí không chính thức”. Hỗ trợ hội viên trong quá trình góp ý các dự thảo văn bản, kịp thời có ý kiến tham gia vào quá trình hoàn thiện chính sách, quy định về phòng, chống tham nhũng của địa phương. Doanh nghiệp, Hiệp hội doanh nghiệp, Hội doanh nhân trẻ cũng thường xuyên thông tin, phản ánh về các vụ việc tham nhũng, tiêu cực, phối hợp với các cơ quan chức năng để xử lý các vụ việc tham nhũng xảy ra trong doanh nghiệp, tổ chức mình theo quy định của pháp luật và điều lệ, quy chế, quy định của doanh nghiệp, tổ chức.

Phân tích, đánh giá chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh của Lai Châu (PCI)

Trong thời gian từ năm 2018 đến năm 2020, UBND tỉnh Lai Châu đã chỉ đạo các ban, ngành chuyên môn triển khai, thực hiện các giải pháp nâng cao năng lực cạnh tranh cấp tỉnh, ban hành nhiều kế hoạch về cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh cấp tỉnh. Quá trình thực hiện tỉnh đã chỉ đạo các ban, ngành bãi bỏ một số chức năng không cần thiết của các sở, ngành; ban hành phương án đơn giản hóa thủ tục hành chính trong một số lĩnh vực chủ yếu. Thực hiện cung cấp các dịch vụ công trực tuyến ở mức độ 3, mức độ 4 trên Cổng dịch vụ công của tỉnh tại địa chỉ dichvucong.laichau.gov.vn.

Triển khai sử dụng thử nghiệm phần mềm Hệ thống một cửa điện tử liên thông (VNPT-iGate) để chuyển, xử lý các hồ sơ thủ tục hành chính góp phần công khai, minh bạch các quy trình thực hiện, thời gian giải quyết đối với

từng thủ tục hành chính, giảm thiểu tiêu cực, phiền hà cho tổ chức, công dân.

Đăng tải thông tin, các video clip sản phẩm nông sản trên Cổng thông tin điện tử của tỉnh và Bộ Công Thương, Trang thông tin điện tử của các sở, ban ngành và của Sở Công thương các tỉnh, thành phố nhằm đẩy mạnh hỗ trợ các doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ sản xuất, kinh doanh giới thiệu quảng bá, kết nối tiêu thụ hàng hóa, mở rộng thị trường tiêu thụ và tìm kiếm đối tác liên kết đầu tư phát triển sản xuất.

Phối hợp với Sở Công thương các tỉnh, thành phố giới thiệu sản phẩm OCOP của tỉnh đến các hệ thống phân phối, trung tâm thương mại, siêu thị, điểm bán hàng OCOP trong cả nước; giới thiệu, hướng dẫn các doanh nghiệp, hợp tác xã, cơ sở sản xuất, kinh doanh trên địa bàn tỉnh đăng ký tham gia gian hàng trực tuyến do Cục Thương mại điện tử và Kinh tế số phối hợp với các Sàn thương mại điện tử lớn tại Việt Nam như: Sendo.vn, Voso.vn, Tiki.vn triển khai thực hiện.

Phối hợp với Bộ Công Thương tổ chức Hội nghị tuyên truyền, phổ biến về Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP), Hội nghị trực tuyến hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa (SMEs) tận dụng cơ hội thực thi hiệu quả Hiệp định Thương mại tự do giữa Việt Nam và Liên minh Châu Âu (EVFTA); tổ chức tập huấn, phổ biến các quy định của pháp luật về Hội nhập kinh tế quốc tế, nhất là Hiệp định EVFTA cho cán bộ, công chức và các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Kịp thời thông tin, tuyên truyền về quy tắc xuất xứ hàng hóa trong Hiệp định Thương mại tự do, nhất là Hiệp định EVFTA, cơ chế quản lý hạn ngạch thuế quan nhập khẩu đối với một số mặt hàng nông, thủy sản theo Hiệp định; thuế suất, thuế nhập khẩu đối với một số loại hàng hóa của Ả-Rập Xê-Út đến các doanh nghiệp, hợp tác xã và Nhân dân trên địa bàn tỉnh nắm được để có phương án sản xuất, chế biến, kinh doanh, xuất khẩu hàng hóa nhằm tránh thiệt hại, rủi ro.

Tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan trong cải cách hành chính, giải quyết khiếu nại, tố cáo

Với tinh thần trách nhiệm cao, UBND tỉnh kịp thời xử lý, chỉ đạo xử lý hoặc kiến nghị lên cấp có thẩm quyền giải quyết các kiến nghị, phản ánh qua các đợt giám sát, khảo sát, kiến nghị của cử tri và những vấn đề dư luận quan tâm. Phối hợp với Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, Ban Thường trực Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh thực hiện tốt công tác tiếp xúc cử tri, tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo.

Triển khai đồng bộ, hiệu quả các cuộc vận động người dân, doanh nghiệp, Hiệp hội doanh nghiệp, Hội doanh nhân trẻ nâng cao nhận thức, nói không với tiêu cực, tham nhũng nhằm cải thiện “chi phí không chính thức” trên địa bàn tỉnh. Tiếp tục triển khai chương trình giám sát phản biện xã hội, góp ý xây dựng Đảng, chính quyền, kịp thời phản ánh ý kiến, kiến nghị của Nhân dân với các cơ quan Đảng, Nhà nước về những hành vi tiêu cực, tham nhũng, các thủ tục hành chính

phiền hà. Đặc biệt là kịp thời kêu gọi vận động toàn dân tham gia ủng hộ đấu tranh phòng, chống tiêu cực, lãng phí, cải thiện chỉ số “chi phí không chính thức” trên địa bàn tỉnh.

Hàng năm, Hội đồng nhân dân các cấp phối hợp với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh và các tổ chức thành viên xây dựng kế hoạch giám sát, tập trung vào các lĩnh vực đầu tư xây dựng cơ bản, các khoản đóng góp của Nhân dân, quản lý, sử dụng ngân sách, quản lý đất đai...; giám sát thông qua các báo cáo về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; báo cáo công tác phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật; báo cáo công tác phòng, chống tham nhũng; báo cáo việc giải quyết khiếu nại, tố cáo.

Kiểm tra, giám sát, kiểm soát việc thực thi quyền lực nhằm phòng, chống tham nhũng

Trong thời gian qua, Lai Châu đã tiến hành đồng bộ công tác rà soát, hoàn thiện và thực hiện cơ chế kiểm tra, giám sát, kiểm soát việc thực thi quyền lực của người có chức vụ, quyền hạn để phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Xây dựng các quy định về tiêu chuẩn, những hành vi cần phòng, chống, những việc được làm và không được làm; tổ chức rà soát,

kiểm tra các lĩnh vực, bộ phận công tác dễ nảy sinh tiêu cực, tham nhũng; đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát người đứng đầu, người có chức vụ, quyền hạn; ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý, điều hành, nâng cao hiệu quả hoạt động, tiết kiệm chi phí.

Lãnh đạo, chỉ đạo các tổ chức chính trị - xã hội, xã hội - nghề nghiệp tổ chức tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tham nhũng, lãng phí cho đoàn viên, hội viên; tích cực tham gia giám sát hoạt động phòng, chống tham nhũng, lãng phí, giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân gắn với việc thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở; khuyến khích người dân tham gia phát hiện, tố cáo các hành vi tham nhũng, lãng phí.

Kiểm tra, giám sát công tác phát hiện và xử lý tham nhũng, lãng phí của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng, nhất là xử lý vụ việc, vụ án tham nhũng. Thường xuyên quan tâm, lãnh đạo việc thực hiện chương trình, kế hoạch kiểm tra, giám sát toàn khóa, hằng năm của các cấp ủy và Ủy ban Kiểm tra cấp ủy. Qua hoạt động giám sát, kiểm tra đã kịp thời hạn chế những kẽ hở của cơ chế làm nảy sinh tiêu cực, tham nhũng, làm lành mạnh hóa môi trường đầu tư kinh doanh giúp

cho người dân, doanh nghiệp đầu tư trên địa bàn tỉnh tin tưởng vào chính quyền, phát huy tốt vai trò của mình trong việc hạn chế phát sinh “chi phí không chính thức” khi tham gia thủ tục hành chính.

Thực hiện các nghị quyết của Đảng bộ, Hội đồng nhân dân và quyết định của UBND tỉnh, trong giai đoạn 2018 - 2020, các cấp, các ngành, các địa phương của Lai Châu đã triển khai đồng bộ, quyết liệt các giải pháp về cải cách hành chính, phòng, chống tham nhũng, cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh nhằm nâng cao hiệu quả, hiệu lực hoạt động của bộ máy hành chính các cấp, cung ứng tốt nhất các dịch vụ hành chính công, huy động sự vào cuộc của Nhân dân và doanh nghiệp. Với những nỗ lực nói trên tình hình kinh tế - xã hội tỉnh Lai Châu đã ngày một phát triển. Có được kết quả như đã nêu trên là nhờ sự lãnh đạo của Đảng bộ, chính quyền các cấp, các ngành, sự tham gia của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Lai Châu và các tổ chức thành viên của Mặt trận trong quá trình tổ chức, thực hiện việc huy động sự tham gia của xã hội vào việc nâng cao năng lực cạnh tranh cấp tỉnh và cải thiện “chỉ số không chính thức” trên địa bàn tỉnh./.

Đường lên Thị trấn Sìn Hồ - Lai Châu